

Det första husdjuret *små sällskapsdjur*

Barns intresse för djur brukar vakna tidigt. De studerar noggrant insekter, maskar, harar och andra djur i naturen och får de syn på en katt eller hund vill de gärna känna och klappa. Djurintresserade barn brukar när de blir lite äldre måna om skadade fåglar, samla yngel och se dem utvecklas till grodor och lära sig namnen på olika skalbaggar. Då är det kanske dags att skaffa ett litet husdjur?

Barn som växer upp med djur utvecklar sina vårdande instinkter bättre än andra barn. De lär sig också tyda kroppsspråk bättre och blir mer sociala och empatiska. Finns det inga anlag för allergier kan det därför vara en bra idé med ett husdjur. Har familjen redan hund eller katt, kanske barnet vill ha ett djur som sitt eget?

Hamstrar och marsvin är trevliga och lätt-skötta djur som passar bra som första husdjur. Kaniner blir lätt tillgivna som dessutom går att gå ut med i koppel eller träna kaninhoppning. Tamråttor kan också tränas, de är intelligenta och sällskapliga och även om de är nattaktiva går det ganska lätt att vänja dem vid att vara vakna dagtid.

Är man orolig för pälsdjursallergi, t ex om det finns allergier i familjen eller om barnet redan visat tecken på överkänslighet, kan man i stället välja fiskar, vattensköldpaddor eller en landsköldpadda.

Undulater och andra småfåglar är inga keldjur men de flesta kan man göra hand-tama. Papegojor kan däremot bli mycket tillgivna, särskilt om man köper dem i tidig ålder, men de är dyra i inköp och kräver mycket av sin ägare, både i kunnande och utrymme.

Små sällskapsdjur passar för övrigt inte bara till barn. Du som är vuxen kanske vill ha djur men har inte den tid som krävs för att ta hand om en hund eller en katt? Ett akvarium kräver inte daglig passning och har du inte tidigare haft husdjur, passar marsvin alldeles utmärkt.

Oavsett vem i familjen som vill ha ett litet sällskapsdjur, är det bra att känna till hur man tar hand om sitt djur på bästa sätt, innan du bestämmer dig. Här kommer lite kortfattad information om våra vanligaste små sällskapsdjur. Här finns också länkar till föreningar där du hittar mer information samt kontaktuppgifter till uppfödare.

Hamster

Guldhamster är ett ensamlevande djur som bara träffar andra hamstrar när det är dags för parning. Hamstrar kan låta sig klappas men är inga direkta keldjur. Ham-

stern behöver en bur med ett hus där den kan gömma sig och grenar, hjul, hyllor och andra leksaker att sysselsätta sig med. Utbudet av burar är stort, kontrollera så den bur du köper är tillräckligt stor enligt Jordbruksverkets regler. Innan du skaffar en hamster bör du fundera på var du ska ha buren så att både du och hamstern trivs.

www.hamsterforeningen.se

Marsvin

Trevliga, lättskötta och sociala. Så brukar marsvin beskrivas i handböckerna. De är utmärkta som första husdjur både för barn och vuxna, de är lugna till sättet och blir snabbt tama. De är pratsamma och du lär dig snart vad de olika lätena betyder. Marsvin trivs i flock och du bör ha minst ett par. De är renliga och behöver inte badas oftare än ett par gånger om året, något of-tare om de ska ställas ut. Ja då, det finns

I zooaffären får du hjälp med hur stort akvarium du ska ha och vilka fiskar som passar ihop

utställningar för marsvin. Marsvinen är indelade i tre huvudkategorier: strävåriga, korthåriga och långhåriga.

En marsvinsbur kan aldrig bli för stor, minsta tillåtna mått är 0,3 kvm och ingen sida kortare än 40 cm. Till två marsvin bör man ha en bur som är minst 1 x 0,5 meter.

www.svenskamarsvinsforeningen.se

som ingen av dem "ägt" tidigare. Ökenråttor, eller gerbiler, trivs också bäst tillsammans under samma förutsättningar som tamråttan. Gerbiler är pigga, renliga och vänliga djur som inte kräver alltför mycket utrymme och tid.

Sällskapsmusen härstammar från den vanliga husmusen och finns i tre olika storlekar: svensk/vanlig typ, engelsk/stor typ

1970-talet. Innan dess födde man upp kaniner för deras päls och för att äta dem. Kaniner är lekfulla djur som kan bli mycket tillgivna. Du kan ha dem i bur både inomhus och utomhus men de behöver komma ut från buren och röra på sig, givetvis under uppsikt. De kräver inte så mycket leksaker utan roar sig med att hoppa och skutta. Kaniner är ömtåliga djur som sprattlar, rivs och bits om de blir skrämde så det är inget djur för de minsta barnen.

Hö är kaninens basföda.

Råttor och möss

De flesta tänker kanske på råttor som skadedjur och smittspridare, men de är sällskapliga och intelligenta djur som ofta blir tillgivna och går att lära lekar och konster. Tamråttan trivs i flock och du kan ha flera i en bur. Tänk bara på att inte blanda hanar och honor om du inte vill ha massor av råttungar förstås. Lättast vänjer de sig vid varandra om de vuxit upp tillsammans eller om de samtidigt vänjs vid en ny bur

och minimus/liten typ. Storlekarna kan pararas med varandra så det finns många olika varianter. Tammöss är intelligenta djur som gillar kontakt med människor.

www.rattsallskapet.se
www.svemus.com/se

Kanin

Nästan alla kaniner i Sverige är sällskapsdjur. Så har det varit sedan början av

Det finns många kaninraser, från de största som t ex Belgisk jätte som väger från 7 kilo och uppåt, till de minsta dvärgkaninerna t ex Hermelin som väger under ett kilo. Långhåriga kaniner kräver regelbunden borstning.

www.skaf.info

Fiskar och sköldpaddor

Ett välskött akvarium med vackra fiskar är som balsam för en stressad själ och blir dessutom en vacker del av inredningen. Ju större akvarium desto mer lättskött eftersom miljön i ett litet akvarium blir känsligare än i ett stort. I zooaffären kan du få hjälp att välja fiskar som passar ihop och hur många fiskar som är lagom många i det akvarium du har plats för hemma. Fiskarna matas med en nypa fiskmat dagligen och en gång i veckan bör man byta ut ungefär en tredjedel av vattnet, rensa växterna och rengöra glaset. Det finns akvarieföreningar över hela landet, du hittar dem via Sveriges Akvarieföreningars Riksförbund www.sarfakvarist.se.

Landsköldpaddor är långlivade och blir ofta omkring 60 år gamla. Ska du köpa sköldpadda, vänd dig till en zoobutik eller

Undulaten är den mest populära burfågeln.

en svensk uppfödare som har tillstånd att handla med den här typen av djur. Flera arter är utrotningshotade och finns på CITES lista, t ex den grekiska landsköldpaddan. (Listan hittar du hos Jordbruksverket.) Detta är ganska krävande och ömtåliga djur, men hur stora krav de har på foder och miljö beror på vilket land de ursprungligen kommer från.

Vattensköldpaddor passar också för dig som är allergisk eller har ont om tid. De är förstas inga keldjur men ofta roliga och underhållande. Den rödörade vattensköldpaddan är den vanligaste sorten och dessutom den mest lättköta. Den kräver ett stort akvarium med både land och vatten. Du kan ha flera tillsammans i ett akvarium men blanda inte stora med små, risken är att de börjar slåss.

Fåglar

Papegojor blir väldigt gamla, 25 till 80 år beroende på art. Dessutom är de krävande både vad gäller kunskande och utrymme. De flesta kan lära sig att härma mänskligt tal, hur mycket de lär sig är individuellt och beror dessutom på hur mycket du tränar den. Papegojor har stora sociala behov och kräver, förutom en mycket stor bur, flera timmars fritt flygande inomhus.

Även undulater kan läras att härma mänskligt tal. De har varit burfåglar i mer än 100 år men härstammar från Australien där de lever i väldiga flockar. De passar bra som nybörjarfågel eftersom de lätt blir tillgivna och tama. När man ska ha sällskapsdjur säger Jordbruksverkets rekommendationer att man ska ha minst två (enda undantaget är guldhämster), så du behöver en

Kakaduor och andra papegojffåglar lever länge och kräver stort kunskande av sin ägare

stor bur med gott om sittpinnar, leksaker och ett bad.

Lite mer krävande småfåglar är zebrafinkar, kanariefåglar och olika arter av tättingar. Dessa är svårare att få tama och kräver mycket tid för dem att vänja sig vid människors händer.

www.fagelhobby.nu
papegojforening.se
www.suh.nu
www.sverigestamfagel.se
hem.passagen.se/kanarieklubben

© Lena Heimlén

Tamråttan är nyfiken, intelligent och trivs i flock.

Några boktips:

Välja sällskapsdjur av Gabriella Wejlid
 Må bra med djur av Ulla Barvefjord
 Smådjursboken av Britta Lindgren